

การศึกษการใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธ ต่อการแสดงความโกรธของผู้ป่วยจิตเภท
โรงพยาบาลไชโย จังหวัดอ่างทอง

นางกัลยา สุวรรณสิงห์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 2228173 3

A STUDY OF USING ANGER CONTROL PROGRAM ON ANGER EXPRESSION IN PATIENTS
WITH SCHIZOPHRENIA AT CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE

Mrs. Kanlya Suwansing

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005

กัลยา สุวรรณสิงห์ : การศึกษาการใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธ ต่อการแสดงความโกรธของ
ผู้ป่วยจิตเภทโรงพยาบาลไชโย จังหวัดอ่างทอง. (A STUDY OF USING ANGER CONTROL
PROGRAM ON ANGER EXPRESSION IN PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA AT
CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา.
119 หน้า.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของการแสดงความโกรธของ
ผู้ป่วยจิตเภทก่อนและภายหลังการใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยจิตเภทจำนวน
20 คนโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด มีประวัติการแสดงความโกรธก้าวร้าว
รุนแรงขณะอยู่ที่บ้านและในชุมชน เป็นผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลไชโย จังหวัดอ่างทอง เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษา คือ 1) โปรแกรมควบคุมความโกรธ 2) แบบวัดการแสดงความโกรธของทัตไนย วงศ์สุวรรณ
(2542) และ 3) แบบวัดความรู้เรื่องการควบคุมความโกรธ ของสิรินภา จาติเสถียร (2547) โดย
โปรแกรมควบคุมความโกรธ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน
แบบวัดการแสดงความโกรธ และแบบทดสอบความรู้เรื่องการควบคุมความโกรธ หาค่าความเที่ยงด้วย
วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 และ .82 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย
คะแนนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการแสดงความโกรธ ด้วยสถิติทดสอบ ที (paired t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

คะแนนเฉลี่ยการแสดงความโกรธของผู้ป่วยจิตเภท ภายหลังจากใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธ
น้อยกว่าก่อนการใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777803136: MAJOR MENTAL AND PSYCHIATRIC NURSING.

KEYWORD: ANGER EXPRESSION, ANGER CONTROL, SCHIZOPHRENIA

KANLYA SUWANSING : A STUDY OF USING ANGER CONTROL PROGRAM ON ANGER EXPRESSION IN PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA AT CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : RANGSIMAN SOONTHORNCHAIYA, Ph.d., R.N. 119 pp.

The purpose of this independent study was to compare mean scores of anger expression before and after using in the Anger Control Program among patients with Schizophrenia , out patient department of Chaiyo Hospital. The sample were 20 patients with Schizophrenia , who had a history of aggression before admission at a psychiatric hospital or while living in a family and a community. The instruments used in this study were 1) Anger control program , 2) Wongsuvan ' s anger expression scale (1999), and 3) Jatisthian ' s questionnaires namely testing anger control (2004) . The anger control program was tested for content validity by a panel of 5 experts. The Cronbach' s Alpha coefficient reliability of Wongsuvan ' s expression scale and Jatisthian ' s questionnaires were .87 and .82. Statistic technique utilized in data analysis were Standard deviation, mean , paired t- test.

The result included that :

The mean scores of anger expression of patient with Schizophrenia after using in the anger control program was significantly lower than those of whom before receiving the training such intervention , at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing.

Academic year 2005

Student 's signature.....

Advisor 's signature.....

Kanlyu Suwansing

Rangsiman Saik

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระเป็นอย่างสูง ที่ให้กำลังใจ ให้ความรู้และเป็นแรงผลักดันให้เกิดพลังที่จะทำโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญวัชชัย ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและนายแพทย์ ธีระ ลีลานันทกิจ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณเจ้าของเครื่องมือทุกชุดที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณกรมสุขภาพจิต ที่ให้ทุนการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตแก่ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณนายแพทย์ ทวีโชค โรจนอารัมภกุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลไชโย คุณวัชรีย์ คำสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล เจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอก เจ้าหน้าที่แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ รวมทั้งผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกลุ่มฝึกการใช้โปรแกรมควบคุมความโกรธตลอดจนเพื่อนๆที่ให้กำลังใจ

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ ขอขอบคุณสามีและลูกอันเป็นที่รักยิ่ง ที่ยินยอมสละเวลาของครอบครัว รวมทั้งเป็นกำลังใจให้ต่อสู้อุปสรรคต่างๆ จนทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อโครงการศึกษาอิสระภาษาไทย	ง
บทคัดย่อโครงการศึกษาอิสระภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. โรคจิตเภท.....	14.
1.1. สาเหตุ.....	14
1.2. อาการแสดง.....	15
1.3. การรักษาผู้ป่วยจิตเภท.....	17
1.4. การพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท.....	19
2. แนวคิดเกี่ยวกับความโกรธ.....	23
2.1. ความหมายของความโกรธ.....	23
2.2. สาเหตุของความโกรธ.....	25
2.3. ปฏิกริยาตอบสนองของร่างกายต่อความโกรธ.....	28
2.4. ประสบการณ์ความโกรธและการแสดงความโกรธ.....	28
2.5. สาเหตุและการแสดงความโกรธของผู้ป่วยจิตเภท.....	32
3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมความโกรธ.....	33
3.1. แนวคิดกลุ่มจิตวิเคราะห์.....	33
3.2. แนวคิดกลุ่มพฤติกรรมปัญญานิยม.....	34

สารบัญ (ต่อ)

3.3. แนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม.....	37
3.4. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมความโกรธของ Novaco.....	38
3.5. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมความโกรธในผู้ป่วยจิตเภท.....	40
4. บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่มีปัญหาความโกรธ.....	42
4.1. บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีความโกรธในแผนกผู้ป่วยนอก.....	42
4.2. บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่มีความโกรธในชุมชน.....	44
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	52
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	60
ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการศึกษา.....	77
การอภิปรายผลการศึกษา.....	79
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	84
ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาในครั้งต่อไป.....	84
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	99
เอกสารพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการศึกษาอิสระ.....	111
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	112
ภาคผนวก ง ตารางการดำเนินกิจกรรม.....	116
ประวัติผู้เขียนโครงการอิสระ.....	119

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง

1. จำนวนความถี่ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....69
2. ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแสดงความโกรธ
ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองระหว่างการทดลอง และระยะติดตามผล
ด้วยสถิติทดสอบที (paired t- test).....70
3. ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแสดงความโกรธภายนอก
ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองระหว่างการทดลอง และระยะติดตามผล
ด้วยสถิติทดสอบที (paired t- test).....71
4. ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแสดงความโกรธภายใน
ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองระหว่างการทดลอง และระยะติดตามผล
ด้วยสถิติทดสอบที (paired t- test).....72
5. ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการควบคุมความโกรธ
ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลองระหว่างการทดลอง และระยะติดตามผล
ด้วยสถิติทดสอบที (paired t- test).....73

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิ	หน้า
1	ปัจจัยของการกระตุ้นความโกรธตามรูปแบบของ Novaco, 197527
2	รูปแบบการปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavioral Model) ของ Weinstein, 200535